

MTÜ Kodukant Läänemaa strateegia aastateks 2023-2027+
1. Strateegia meetme nimetus
Meede 2: Elukeskkonna arendamine
2. Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus
Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonna rahvaarv on püsinud perioodil 2014-2021 praktiliselt stabiilsena. Elanikkond on vananev, mistõttu surve tööealisele elanikkonnale kasvab. Väljakutseks on piirkonna elukeskkonna parendamine ja elu toetavate teenuste arendamine, mis tooks piirkonda uusi (tööealisi) elanikke kui ka parendaks juba olemasolevate elanike elutingimusi. Piirkond on omanäoline nii loodusressursside (meri, rannalad, väikesaared, mets, kaitsealad, pärandniidud, märgalad jne) kui ka traditsioonide ja kultuuripärandi poolest (rannarootslased, kohalik käsitöö, taluarhitektuur ja töövõtted, kohalikud muuseumid, pärandkultuuri objektid jmt). Piirkonna eripära vajab hoidmist, edasiarendamist ning senisest tulemuslikumat rakendamist ja eksponeerimist (nt turismis).
3. Meetme eesmärk
Eesmärk 2.1: Piirkonnas on loodud kvaliteetne, atraktiivne, erinevate huvirühmadega arvestav avalik ruum. Eesmärk 2.2: Elu toetavad teenused on aastaringselt kättesaadavad kõigis piirkondades ja kõigile eagruppidele. Eesmärk 2.3: Piirkonna eripära on hoitud ja arendatud ning piirkond on tuntud üle Eesti ja piiriüleselt. Eelistatakse projekte, mis lisaks meetme peamistele eesmärkidele vastavad ka strateegia horisontaalsetele eesmärkidele: • keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamine; • innovaatiliste¹ lahenduste rakendamine; • koostöövõrgustike² loomine ja arendamine; • noorte aktiivsuse tõstmine³.

¹ Innovaatilised lahendused on uued ja loovad meetodid, tehnoloogiad või lähenemisviisid, mis aitavad oluliselt kaasa konkreetse probleemi lahendamisele või valdkonna arendamisele. NB! Innovatsiooniks ei loeta taotleja poolt uue toote või teenuse loomist või olemasoleva parendamist kui selleks ei kasutata uusi ja loovad meetodeid, tehnoloogiad või lähenemisviise.

² Koostöövõrgustik on erinevate organisatsioonide vaheline struktureeritud ja sihipärane koostöövorm, mille ülesanne on ühiste eesmärkide saavutamine ning teabe ja kogemuste vahetamine. NB! Koostöövõrgustike arendamiseks ei loeta projekte, kus koostöö on vaid projekti elluviimise vahend (nt koostöö teenusepakujatega) või kus koostöö võib tekkida kaudselt tulevikus, kuid ei ole projekti otsene eesmärk.

³ Noorte aktiivsuse tõstmise all mõeldakse projekte, mille tegevused on otseselt noortele suunatud (nende osaluse, kaasamise või eestvedamise kaudu) või kui toetuse taotlejaks on noor (vanuses kuni 30 kaasaarvatud). NB! Projekte, kus noored on kaudsed kasusaajad või teenuse üks sihtrühmadest, ei loeta noorte aktiivsuse tõstmisele suunatud projektideks.

4. Toetatavad tegevused

Toetatavad tegevusvaldkonnad:

- **avaliku ruumi parendamine**, sh pargid, mänguväljakud, spordirajatised jne.;
- **küla- ja seltsimajade isemajandamisvõimekuse tõstmine**, sh investeeringud keskkonnasäästlikesse lahendustesse ja energiatõhususe parandamisse;
- **piirkonna elanikele oluliste teenuste, sh kogukonnateenuste⁴ arendamine**;
- **elukeskkonna turvalisuse, sh kriisidega valmisoleku suurendamine**;
- **noorte aktiivsuse³ tõstmine**;
- **loodus- ja kultuuripärandi säilitamine, arendamine ja esitlemine**, sh objektide konserveerimine, taastamine, eksponeerimine jms.;
- **mainekujundusprojektide tegemine**, sh piirkonna eripära tutvustavate sündmuste korraldamine jms.

Mitteabikõlblikud tegevusvaldkonnad:

- **kalandusega seotud tegevused** (Läänemaa Rannakalanduse Seltsi poolt toetatavad tegevused);
- **KOV ülesannete** asendamiseks tehtavad tegevused v.a tegevused, mis lisavad uuenduslikku väärtust või elemente.

Abikõlblikud kulud

- **investeeringud** materiaalsesse või immateriaalsesse varasse (taristusse, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jne), sh taastuenergia lahendustesse taotleja enda tarbeks;
- investeeringuga otseselt **seotud tööde ja teenuste kulud**, mis moodustavad kuni 15% investeeringu maksumusest, sh:
 - ehitamisega seotud **ettevalmistavate tööde kulud**, sh keskkonnamõju hindamise, energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja geodeetilise uurimistöö kulud;
 - omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve kulud;
 - koolituskulud;
 - turundustegevuse, sh. turu-uuringu läbiviimise kulud;
- **ühistegevuse⁵** raames elluviidavate mitte-investeeringute, sh koolitustegevuse, turunduse, sündmuste korraldamise ja projektijuhtimise kulud;
- **ühistegevusega otseselt seotud investeeringud** materiaalsesse või immateriaalsesse varasse, mis moodustavad kuni 15% ühistegevuse maksumusest.

Mitteabikõlblikud kulud:

- projektijuhtimise kulud, v.a ühistegevuse puhul kuni 50% ühistegevuse maksumusest;
- ühistegevuse raames tehtavad püsikulu tüüpi kulud (näiteks kontoriruumi rent ja kommunaalkulud);
- kinnistu ostmise kulud;

⁴ Kogukonnateenus on kogukonna vajaduspõhine ja paindlik teenus piirkonnas, kus tururegulatsioon ei toimi ja/või teenus ei ole kättesaadav. Kogukonnateenuse projekti esitamise õiguse otsustab KKLM üldkoosolek.

⁵ Ühistegevus on projekt, mis viiakse ellu kuni 2-aastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt, kellest vähemalt üks ei ole kohalik tegevusrühm.

- taastuenergia, sh. päikese-, tuule ja hüdroenergia kasutuselevõtmise ja arendamise kulud eraldiseisva ettevõtlusena tulu teenimise eesmärgil;
- kõik muud määrusest [„LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine”](#) tulenevad mitteabikõlblikud kulud, §25.

5. Nõuded projektitoetuse taotlejale ja taotlusele

5.1. Nõuded projektitoetuse taotlejale:

- taotleja on KKLM-i tegevuspiirkonnas tegutsev (piirkonda registreeritud ja/või tegevus toimub piirkonnas) mittetulundusühing, sihtasutus või kohalik omavalitsus;
- taotleja on registreeritud vähemalt 12 kuud enne taotluse esitamist;
- taotlejal on õigus ühes taotlusvoorus esitada üks projekt;
- eelnevate KKLMi LEADER projektide vähemalt esimene maksetaotlus on esitatud;
- kõik muud määrusest [„LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine”](#) tulenevad nõuded, §23.

5.2. Toetuse taotlemisel esitatav teave e-PRIA keskkonnas:

- taotleja andmed (Üldandmed);
- projekti üldandmed, sh projekti nimi, tüüp ning kokkuvõtte projekti tegevustest ja eesmärkidest (Detailandmed);
- seireandmed;
- kavandatava tegevuse vajalikkuse ja mõju, ning taotleja kogemuse ja pädevuse kirjeldus;
- projekti raames kavandatavate tegevuste (mitmes etapis elluviimise korral iga etapi) eesmärk, kirjeldus, tähtaeg ning eelarve.

5.2. Toetustaotlusega esitatavad dokumendid:

- taotlemisele eelneva majandusaasta aruanne, v.a. KOV;
- MTÜ-de puhul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga MTÜ liikmete nimekiri, v.a. usulised ühendused;
- taotleja juhtimis- ja järelevalveorganitesse kuuluvate isikute nimekiri, kui see ei ole äriregistrist kättesaadav;
- hinnapakkumised ja hinnapäringud;
- kulude-tulude prognoos, v.a. KOV.

5.2.1. Ehitustegevuse puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- kohaliku omavalitsuse poolt väljastatud ehitustegevuse tingimused;
- ehituse hinnapakkumised PRIA vormil;
- ehitise ehitamise korral väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt;
- ehitise ja/või maa kasutusõigust tõendavad dokumendid, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis.

5.2.2. Seadme soetamise puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- ehitise kasutusõigust tõendavad dokumendid kui seade paigaldatakse või kasutatakse ehitises, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis;
- kasutatud seadme soetamise korral tuleb esitada:

- hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme soetamiseks ei ole varem saadud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme eeldatav kasutusiga kestab vähemalt sihipärase kasutamise perioodi⁶ lõpuni.
- hinnapakumised, mis tõendavad, et seadme hind on madalam uue samaväärse seadme hinnast.

5.2.2. Ühistegevuse puhul esitatavad lisadokumendid (lisaks punktis 5.2 toodule):

- ühistegevuse tegevuskava, mis sisaldab:
 - ühistegevuses osaleva(te) partneri(te) andmeid ning osalevate poolte üksikasjalikku ülesannete kirjeldust;
 - ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldust, sealhulgas laiemat mõju tegevuspiirkonnale;
 - olukorra kirjeldust, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

5.2.3. Suurprojekti⁷ puhul esitatavad lisadokumendid:

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet. Ankeet esitatakse KKLM üldmeilile laaneliider@kklm.ee taotlusvooru väljakuulutamisel toodud ajaks;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus suurprojekti taotlusvooru esitamise lubamise kohta.

5.2.4. Kogukonnateenuse⁴ puhul esitatavad lisadokumendid:

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet. Ankeet esitatakse KKLM üldmeilile laaneliider@kklm.ee taotlusvooru väljakuulutamisel toodud ajaks;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus kogukonnateenuse projekti taotlusvooru esitamise lubamise kohta.

6. Toetuse suurus ja määr

Toetuse suurus⁸:

- Minimaalne 5 000€
- Maksimaalne 80 000€, suurprojektidel⁹ 160 000€

Toetuse määr:

- Minimaalselt 15%
- Maksimaalselt 90%
- Kogukonnateenuse puhul maksimaalselt 90%
- Väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamisel maksimaalselt 30%

⁶ Sihipärase kasutamise perioodi pikkuseks MTÜ-de, SA-de ja KOV-ide puhul on 5 aastat arvates PRIA poolt toetusosa väljamaksmisest.

⁷ Suurprojekt on projekt, millel on märkimisväärne mõju piirkonnale (nt palju uusi töökohti). Suurprojekti esitamise õiguse taotlusvooru otsustab KKLM üldkoosolek.

⁸ Toetus on vähese tähtsusega abi.

7. Projektitaotluste hindamiskriteeriumid

Toetustaotluste hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid, mis on jaotatud kaheks:

1. Taotluse mõjuga seotud kriteeriumid

1.1. Projekti vajalikkuse põhjendatus ja mõju – 20%

Hinnatakse seoseid vajaduste ja kavandatud tegevuste vahel. Kas tegevus toob endaga kaasa positiivse muutuse taotleja ja/või tegevuspiirkonna jaoks (uute toodete, teenuste, töökohtade loomine, konkurentsivõime kasv jms).

1.2. Projekti sidusus strateegia meetme eesmärkidega – 10%

Hinnatakse, kas ja mil määral on projekt seotud meetme eesmärkidega – kas ja mil määral aitab projekti elluviimine nende saavutamisele kaasa.

1.3. Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate täitmisesse – 10%

Hinnatakse, kas ja mil määral mõjutavad projekti tulemused meetme tulemus- ja väljundnäitajate saavutamist.

1.4. Projekti panus strateegia horisontaalsete eesmärkide saavutamisse – 20%

Hinnatakse, kas projekt panustab:

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamisesse;
- innovatsiooni;
- koostöövõrgustike loomisesse ja arendamisesse;
- noorte aktiivsuse tõstmisesse.

1.5. Projekti tulemuste jätkusuutlikkus – 5%

Hinnatakse, kas projekti tegevused on kestlikud, omafinantseeringu allikad ning finantsjärjepidevus on tagatud, loodud teenus või toode on jätkusuutlik.

2. Taotluse kvaliteediga seotud kriteeriumid

2.1. Projekti tegevuskava selgus – 10%

Hinnatakse, kas projekti tegevuskava on läbimõeldud ja teostatav ning kas tegevused on vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks.

2.2. Projekti eelarve selgus ja kulude põhjendatus – 20%

Hinnatakse, kas projekti eelarve on selge ja realistlik (sh kooskõlas projekti sisuga) ning kas tegevused on piisavalt kuluefektiivsed planeeritud tulemuste saavutamiseks.

2.3. Taotleja kogemus ja pädevus – 5%

Hinnatakse taotleja kogemust ja kvalifikatsiooni tegevuste elluviimiseks (sh uue toote/teenuse turuletoomiseks) ning taotleja pädevust projektide elluviimisel.

Hindamine toimub skaalal 1–4, kus 4 – väga hea, 3 – hea, 2 – rahuldav, 1 – puudulik. Lisaks rakendatakse taotluste hindamisel lävendit – kui taotlus saab koondhindeks¹⁰ 2,5 või vähem, siis seda ei rahuldata.

8. Strateegia meetme tulemus- ja väljundnäitajad

Meetme tulemus- ja väljundnäitajaid kogutakse kõikide perioodi jooksul toetatud projektide osas summaarselt. NB! Iga meetmesse esitatud projekt ei pea panustama kõikidesse näitajatesse.

¹⁰ Koondhinne moodustub hindamiskomisjoni liikmete poolt antud hinnete aritmeetilisest keskmisest.

Meetme näitajad:

- keskkonnakestlikkusse ning kliimamuutuste leevendamisse panustavate projektide arv
- innovaatilisi lahendusi kasutavate projektide arv
- noorte aktiivsuse tõstmisele suunatud projektide arv
- koostöövõrgustike loomisele ja arendamisele suunatud projektide arv
- loodus- ja kultuuripärandi säilitamise, arendamise ja esitlemisega seotud projektide arv;
- jätkusuutlike mainekujundus-/turundusprojektide arv;
- uute/parendatud avalikus ruumis paiknevate objektide arv;
- uute/parendatud teenuste, sh kogukonnateenuste arv;
- ühistevgevustes osalenute arv

9. Tingimused tegevuse elluviimisele ja projektitoetuse maksmisele**Nõuded tegevuse elluviimisele:**

- tegevuse elluviimisega tuleb alustada 9 kuu jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- tegevus tuleb ellu viia kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- saavutada tuleb taotluses esitatud tegevuse eesmärgid ja tulemused;
- kõik muud määrusest [„LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine”](#) tulenevad nõuded, §33.

Toetuse maksmine:

- toetuse saaja esitab pärast tegevuse elluviimist (etapiviisilise elluviimise puhul pärast etapi elluviimist) e-PRIA keskkonnas maksetaotluse;
- maksetaotlus sisaldab elluviidud tegevuse eesmärgi täitmise ja tulemuse saavutamise kirjeldust ning tõendusdokumenti;
- toetus makstakse välja kindlasummalise maksena (st olenemata tegevuse elluviimise tegelikest kuludest) taotluses välja toodud eelarve alusel.

10. Toetuse saaja kohustused**Toetuse saaja kohustub sihipärase kasutamise perioodi jooksul (5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest):**

- säilitama ja kasutama projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihtotstarbeliselt;
- võimaldama auditi, järelevalve ja muid toetuse saamisega seotud kontrollide läbiviimist;
- esitama MTÜ Kodukant Läänemaa või PRIA nõudmisel projektitoetuse kasutamisega seotud seireandmeid;
- täitma toetusega seotud teavitamismõudeid;
- kõik muud määrusest [„LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine”](#) tulenevad nõuded, §34.